

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO**

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2019 - 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, poz. 1305, poz. 1696, poz. 1815) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, poz. 2245, z 2019 r. poz. 730, poz. 1696), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2019- 2023.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zbigniew Mikulicz

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 19 listopada 2019 r.

**GMINNY PROGRAM OPIEKI
NAD ZABYTKAMI
NA LATA 2019-2023**

Spis treści

Wstęp	3
Uwarunkowania prawne Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami	3
Związek Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami programowymi	4
Zasoby dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie	6
Diagnoza stanu obiektów zabytkowych w Mieście i Gminie Jabłonowo Pomorskie	24
Założenia programowe	25
Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami	27
Zakres sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami	28
Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami	29
Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.	30

Wstęp

Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie jest dokumentem służącym podejmowaniu planowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania oraz koordynacji prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego i upowszechniania, promowania dziedzictwa kulturowego przez samorząd gminy.

Głównym celem programu jest dążenie do znacznej poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności w zakresie stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych oraz zachowania krajobrazu kulturowego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie. Ważne jest, aby realizacja tego celu dokonała się przy współpracy mieszkańców miasta i gminy. Dokument ten może służyć środowiskom naukowym i badawczym, a także innym podmiotom i osobą zainteresowanym kulturą oraz dziedzictwem kulturowym. Program opracowany został na 4 lata. Jest dokumentem, który będzie cyklicznie aktualizowany. W trakcie jego realizacji prowadzony będzie monitoring dzięki któremu możliwe będzie uwzględnienie nowych uwarunkowań prawnych, społecznych i gospodarczych, co pozwoli na sprecyzowanie lub modyfikacje przyjętych kierunków działania oraz priorytetów.

Ilekcroć w niniejszym programie jest mowa o :

- 1) programie – rozumie się przez to „Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2023”
- 2) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568)
- 3) konserwatorze zabytków- rozumie się przez to Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu
- 4) mieście i gminie- rozumie się przez to Miasto i Gminę Jabłonowo Pomorskie,
- 5) rejestrze zabytków- rozumie się przez to rejestr zabytków prowadzony przez Konserwatora Zabytków w Toruniu,

Uwarunkowania prawne Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Ochrona zabytków, dawnych, materialnych i niematerialnych dóbr kultury jest obowiązkiem konstytucyjnym Państwa. W myśl art.5 Konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego (...). Istotnym elementem tego dziedzictwa są zabytki, które w swych niematerialnych wartościach są dobrem wspólnym”.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) która nakłada na organy samorządowe obowiązek:

- 1) uwzględnienia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- 2) przekazanie Wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie nie dłuższym niż 3 dni, od zawiadomienia o odkryciu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem.
- 3) prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzka ewidencją zabytków.

Zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego zawarte są również w Ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym art. 7 pomiędzy zadaniami własnymi gmin wymienia m.in. sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Związek Programu Opieki nad Zabytkami z dokumentami programowymi

Relacje krajowe

Ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, ale przede wszystkim – dla nowocześnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych wyznacza Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020. Celem strategicznym przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 roku dokumentu, jest zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.

Jego realizacja będzie się odbywać przez osiągnięcie celów częściowych.

Program opieki jest ściśle związany z Narodową Strategią Rozwoju Kultury.

Cel częściowy 4. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków.

Relacje regionalne

- 1) **Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2020 r.** przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XLI/586/05 z dnia 12 grudnia 2005 r. „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020” jest aktualizacją „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 r.” uchwalonej uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 439/2000 w dniu 20 czerwca 2000 r.

Tematyka dotycząca dziedzictwa kulturowego zawarta została w Priorytetowym obszarze działań 2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu. Pozostałe zadania ujęto w: działaniu 2.5. promocja dziedzictwa kulturowego tj:

- a) 2.5.1. zachowanie dziedzictwa kulturowego ,
- b) 2.5.2. adaptacja dziedzictwa kulturowego do współczesnych potrzeb społecznych regionu:
  - unikalnych zabytków architektury średniowiecznej, charakterystycznego gotyku nadwiślańskiego, związanego z obecnością Zakonu Krzyżackiego,

- unikalnych zabytków archeologicznych, architektury romańskiej na ziemiach polskich.
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca 2003 r. zatwierdził „Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest kontynuacją prac planistycznych rozpoczętych opracowaniem „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 r.” uchwalonej uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 439/2000 w dniu 20 czerwca 2000 r. W opracowaniu obu dokumentów zastosowano zasadę „zintegrowanego planowania strategicznego”, gdzie strategia rozwoju społeczno-gospodarczego określa założenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a sam plan jest wyrazem przestrzennym tejże strategii.

Relacje miejscowe

- 1) Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025 podjęta w dniu 29 października 2019 r. uchwałą Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015-2025, która określa misję, cele i kierunki działania gminy do roku 2025 roku.

Strategia dzieli się na następujące tematy:

- a) założenia metodologiczne projektu,
  - b) stan obecny gminy w tym ogólna charakterystyka obszaru w którym podany jest opis historyczny gminy, zasoby przyrodnicze, obszary i obiekty chronione.
- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej Nr IV/23/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r.
- a) studium określa uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego –archeologia które zawierają:
    - charakterystykę zasobów archeologicznego środowiska kulturowego
    - uwarunkowania w zakresie ochrony archeologicznego środowiska kulturowego
  - b) wykaz zasobów archeologicznych środowiska kulturowego w Mieście i Gminie Jabłonowo Pomorskie
  - c) uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego-archeologia i budownictwo które zawierają:
    - charakterystykę zasobu ,
    - wykaz obiektów architektury i budownictwa w ewidencji konserwatorskiej i w rejestrze zabytków
  - d) uwarunkowania studium obejmują uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania w tym część tekstową i graficzną.

Stosowne miejsce w wymienionym dokumencie zajmują kierunki ochrony środowiska kulturowego, w tym: stanowisk archeologicznych, które wymagają bezwzględnej i względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, oraz możliwości włączenia obszarów archeologicznego środowiska kulturowego, do istniejących i projektowanych tras i szlaków turystycznych.

Dla ochrony stanowisk archeologicznych ustala się strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych. W granicach strefy działalność budowlana winna być poprzedzona badaniami, przy czym zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji pokrywa inwestor zainteresowany finansowaniem robót budowlanych przy zabytku, a szczegółowy zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych przy zabytku, Wojewódzki Konserwator zabytków ustala w drodze decyzji.”

Zasoby dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie

Rys historyczny Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie

Znane od 1222. Pierwsza wzmianka o Jabłonowie znalazła się w tzw. dokumencie „łowickim” (1222 r.), w którym Konrad Mazowiecki nadał osadę biskupowi Chrystianowi. Po przejęciu tych terenów przez Krzyżaków Jabłonowo znalazło się w granicach komturstwa brodnickiego. W 1342 roku wielki mistrz krzyżacki Dytrych von Altenburg nadał dobra jabłonowskie rycerzowi Rudigerowi von Lugendorf. W latach 1903–1920, w okresie zaboru pruskiego pod nazwą *Gößlershausen*. W okresie II Rzeczypospolitej Jabłonowo leżało w województwie pomorskim. W 1954 uzyskało status osiedla, zaś w 1962 prawa miejskie. Węzeł kolejowy, linie Poznań – Skandawa, Działdowo – Chojnice oraz nieczynna Jabłonowo Pomorskie – Prabuty. Od lat 30. XX wieku w mieście znajduje się dom generalny Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

W latach 1975–1998 miasto administracyjnie należało do woj. toruńskiego.

Zabytki Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie wpisane do rejestru zabytków oraz objęte gminną ewidencją zabytków

Zabytki Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie wpisane do rejestru zabytków				
GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	DATA DECYZJI	NUMER REJESTRU
JABŁONOWO POMORSKIE	GÓRLAE	Kościół parafialny p.w. św. Marcina	04.11.1931	A/370
	JABŁONOWO-ZAMEK	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	24.09.1970	A/330
		PALAC	29.11.1957	A/524
	KONOJADY	Kościół ewangelicki, ob.	01.04.2009	A/1523

		rzym.-kat. filialny p.w. Dobrego Pasterza		
	LEMBARG	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła	24.10.1929	A/1381
	NOWA WIEŚ	Dwór	14.12.1955	A/525
	PŁOWĘŻEK	Kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty	17.10.1929	A/394

Zabytki Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie objęte gminną ewidencją zabytków

LP	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA	NR	OBIEKT	DATOWANIE	NR EWID DZ
1	Adamowo			Cmentarz ewangelicki		68
2	Budziszewo			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	6/2
3	Budziszewo			Szkoła	Pocz. XX w.	156/4
4	Budziszewo		7	Strażnica Drogowa	Pocz. XX w.	147/2
5	Budziszewo		8	Strażnica Drogowa	Pocz. XX w.	147/1
6	Budziszewo		17	Dom		136
7	Budziszewo			Dom	Kon. XIX w.	
8	Budziszewo		41	Budynek gospodarczy		211
9	Budziszewo		42	Dom	XIX/XX w.	222
10	Buk Góralski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	196
11	Buk Góralski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	101
12	Buk Góralski			Szkoła	Pocz. XX w.	195
13	Buk Góralski			Strażnica Drogowa PKP	Pocz. XX w.	28
14	Buk Góralski			Strażnica Drogowa PKP	Pocz. XX w.	20
15	Buk Góralski		68	Dom		214
16	Buk Góralski			Kapliczka z rzeźbą Chrystusa		96/1
17	Buk Pomorski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	58
18	Buk Pomorski		74	Budynek dworca PKP	Pocz. XX w.	34/6
19	Buk Pomorski		73	Budynek mieszkalny PKP	Pocz. XX w.	34/8
20	Buk Pomorski		73	Budynek mieszkalny PKP	Pocz. XX w.	34/9
21	Buk Pomorski			Szkoła	Pocz. XX w.	252/1
22	Buk Pomorski		70	Dom	Pocz. XX w.	108/4
23	Buk Pomorski		70	Budynek inwentarski	Pocz. XX w.	108/10
24	Buk Pomorski			Dom drewniany	XIX w.	
25	Buk Pomorski		66	Dom	Kon. XIX w.	42, 41/9

26	Buk Pomorski			Budynek inwentarski	Pocz. XX w.	
27	Buk Pomorski			Krzyż przydrożny		27
28	Bukowiec			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	359, 358, 357
29	Bukowiec		14	Dom		319/2
30	Bukowiec		15, 15B	Budynek użyteczności publicznej	Pocz. XX w.	315/3, 317/2
31	Bukowiec		16	Dom		290
32	Bukowiec		16	Obora		290
33	Bukowiec		17	Dom		308, 306
34	Bukowiec		17	Budynek gospodarczy		308
35	Bukowiec		19	Dom		296/4
36	Bukowiec		19	Budynki gospodarcze		296/4
37	Bukowiec		20	Dom	2 ćw. XX w.	
38	Bukowiec		22	Dom		100/2
39	Bukowiec		22	Budynek gospodarczy		
40	Bukowiec		23	Dom		260/1
41	Bukowiec		32	Dom		414/5, 418/5
42	Bukowiec		32	Budynek gospodarczy		416/5
43	Bukowiec		33	Szkoła	1 ćw. XX w.	417/1
44	Bukowiec		33	Budynek gospodarczy		417/1
45	Bukowiec		37	Dom		536, 538
46	Bukowiec		40	Dom		557
47	Bukowiec		40	Budynek gospodarczy - obora		557
48	Bukowiec		41	Użyteczności publicznej	Pocz. XX w.	
49	Bukowiec		47	Dom	Pocz. XX w.	573
50	Bukowiec		52	Dom		493, 492/2
51	Bukowiec		62	Dom		434
52	Bukowiec		63	Szkoła	I. 30. XX w.	323
53	Bukowiec		70	Dom	1928 r.	345/1
54	Bukowiec		71	Dom		360, 363/6
55	Bukowiec		71	Obora		360
56	Bukowiec		83	Dom	Pocz. XX w.	179, 182/1
57	Bukowiec		83	Inwentarski	Pocz. XX w.	179
58	Bukowiec			Budynek inwentarski	1 ćw. XX w.	
59	Bukowiec			Kapliczka przy trasie na Lembarg, w sąsiedztwie domu nr 33		417/2
60	Gorzechówko			Park dworski	XIX w.	
61	Gorzechówko		20	Dom mieszkalny robotników folwarcznych w zespole dworskim	2 poł. XIX w.	3/4

62	Gorzechówko		21	Dom mieszkalny robotników folwarcznych w zespole dworskim	2 poł. XIX w.	3/7
63	Gorzechówko			Budynek inwentarski	2 poł. XIX w.	5/2
64	Górale			Cmentarz przykościelny	Pocz. XX w.	5/8
65	Górale			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	163
66	Górale		40	Park dworski	XIX w.	479/2
67	Górale		10	Dom	Pocz. XX w.	124
68	Górale		11	Szkoła	Pocz. XX w.	137/1
69	Górale		12	Dom	Pocz. XX w.	111/1
70	Górale		14	Dom	1 poł. XX w.	284
71	Górale			Plebania		5/9
72	Górale		23	Dom		2/6
73	Górale		23	Budynek gospodarczy		2/6
74	Górale		32	Dom		140
75	Górale		39,6 2,64/ 4	Dom		479/2
76	Górale		46	Dom z budynkiem gospodarczym		
77	Górale		55	Dom		218/4
78	Górale		61	Dom		220/4
79	Górale		91	Dom		64/2
80	Górale		106, 107	Dom		293
81	Górale			Tartak	Pocz. XX w.	133/13
82	Górale			Dom drewniany	Kon. XIX w.	
83	Jabłonowo Pomorskie	Przemysłowa		Cmentarz ewangelicki	2 poł XIX w.	180
84	Jabłonowo Pomorskie	Główna	1	Kamienica	XIX/XX w.	561/2
85	Jabłonowo Pomorskie	Główna	4	Kamienica	XIX/XX w.	563/2
86	Jabłonowo Pomorskie	Główna	5	Kamienica	XIX/XX w.	564/1
87	Jabłonowo Pomorskie	Główna	8	Kamienica	1908	576/3
88	Jabłonowo Pomorskie	Główna	11	Dom z oficynami	XIX/XX w.	581/3
89	Jabłonowo Pomorskie	Główna	13	Kamienica	XIX/XX w.	597
90	Jabłonowo Pomorskie	Główna	14	Kamienica	XIX/XX w.	598
91	Jabłonowo Pomorskie	Główna	15	Kamienica	XIX/XX w.	599/2

92	Jabłonowo Pomorskie	Główna	16	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	600
93	Jabłonowo Pomorskie	Główna	17	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	77
94	Jabłonowo Pomorskie	Główna	19	Kamienica	1 ćw. XX w.	82/2
95	Jabłonowo Pomorskie	Główna	20	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	85/2
96	Jabłonowo Pomorskie	Główna	21	Kamienica	1 ćw. XX w.	86/3
97	Jabłonowo Pomorskie	Główna	21a	Dom z budynkiem gospodarczym	XIX/XX w.	86/5
98	Jabłonowo Pomorskie	Główna	23	Kamienica	1 ćw. XX w.	94/3
99	Jabłonowo Pomorskie	Główna	26	Kamienica z oficyną	1 ćw. XX w.	98
100	Jabłonowo Pomorskie	Główna	28	Kamienica	Pocz. XX w.	101/4
101	Jabłonowo Pomorskie	Główna	29	Kamienica	1929	104
102	Jabłonowo Pomorskie	Główna	31	Kamienica	4 ćw. XIX w.	107
103	Jabłonowo Pomorskie	Główna		Krzyż Roku Jubileuszowego	1966	600
104	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	3	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	2
105	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	5	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	4
106	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	5
107	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	7	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	6/5
108	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	8	Kamienica	1927	6/4
109	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	13	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	69/1
110	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	14	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	67/4
111	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	15	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	66
112	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	16	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	54
113	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	18	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	41/1
114	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	1	Kamienica	XIX/XX w.	517/2

115	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	2	Kamienica	XIX/XX w.	519
116	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	3	Kamienica	XIX/XX w.	524
117	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	12	Kamienica	1 ćw. XX w.	511
118	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa			1912	
119	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	1	Budynek główny dworca	1871	151/57
120	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	2	Poczta w zespole budynków dworca kolejowego	4 ćw. XIX w.	457/1
121	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	1	Budynek mieszkalny w zespole dworca kolejowego	4 ćw. XIX w.	151/57
122	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	24	Budynek spedycji kolejowej w zespole budynków dworca kolejowego	XIX/XX w.	151/48
123	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	3	Dom z ogrodzeniem w zespole budynków dworca kolejowego (dom zwiadowcy stacji)	XIX/XX w.	151/39
124	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	12	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	504/1
125	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	13	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	504/2
126	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	16	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	501/2
127	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	17	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	501/2
128	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	18	Kolejowy budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	469
129	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	19	Kolejowy budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	469
130	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	20	Kolejowy budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	469
131	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Noclegownia drużyn eksploatacji	XIX/XX w.	151/57
132	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Mała wieża wodna w zespole dworca	4 ćw. XIX w.	151/57
133	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna		Budynek warsztatowy	XIX/XX w.	151/57
134	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	14	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	151/7

135	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	16	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	151/36
136	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Schron polowy piechoty	1 ćw. XX w.	151/57
137	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	10	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	515/7
138	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	14	Zajazd	XIX/XX w.	502/1
139	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	21	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	466/2
140	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	22	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	461/4
141	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	212/1
142	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	3	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	213
143	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	4	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	214/3
144	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	4	Budynki gospodarcze	Lata 30-te XX w.	214/3, 214/4
145	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	5	Dom	XIX/XX w.	216/6
146	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	6	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	217
147	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	7	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	218/4
148	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna		Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	437/5
149	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8	Budynek gospodarczy	1902	436/2
150	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła	1 ćw. XX w.	437/5
151	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła	XIX/XX w.	437/5
152	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła, ob. Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	437/5
153	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	9	Kamienica	Pocz. XX w.	438
154	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	10	Kamienica	Pocz. XX w.	439
155	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	11	Kamienica	Pocz. XX w.	440/1
156	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	12	Kamienica	Pocz. XX w.	441/1
157	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	13	Młyn. Ob. magazyn	XIX/XX w.	443/2

158	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	1	Dom i budynek gospodarczy	1 ćw. XX w.	425
159	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	4	Dom	Pocz. XX w.	260
160	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	5	Dom	1 ćw. XX w.	265
161	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	6	Dom	1 ćw. XX w.	267
162	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	7	Dom	XIX/XX w.	
163	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	7	Obora	XIX/XX w.	
164	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	13	Dom	Pocz. XX w.	
165	Jabłonowo Pomorskie	Kościuszki	14	Kamienica z budynkiem gospodarczym	1912	296
166	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	3	Dom wielorodzinny	Lata 40-te XX w.	494/4
167	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	4	Dom wielorodzinny	Lata 40-te XX w.	494/5
168	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	5	Dom wielorodzinny	Lata 40-te XX w.	494/6
169	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	6	Dom wielorodzinny	Lata 40-te XX w.	493/1
170	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	1	Dom	XIX/XX w.	151/34
171	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	2	Dom	XIX/XX w.	204
172	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	3	Dom	Lata 30-te XX w.	206/1
173	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	3a	Dom	XIX/XX w.	208/2
174	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	4	Szkoła	1 ćw. XX w.	210
175	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	6	Budynek mieszkalny	Lata 30-te XX w.	201/5
176	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	1	Budynek mieszkalny	Lata 40-te XX w.	494/1
177	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	2	Budynek mieszkalny	Lata 40-te XX w.	494/2
178	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	3	Budynek mieszkalny	Lata 40-te XX w.	494/3
179	Jabłonowo Pomorskie	Parkowa	3	Willa	3 ćw. XIX w.	58/8
180	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	1	Kamienica	XIX/XX w.	524

181	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	523/2
182	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	4	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	554
183	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	5	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	552
184	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	6	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	551
185	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	8	Dom z budynkiem gospodarczym	Pocz. XX w.	541/3
186	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	9	Kamienica z budynkiem gospodarczym	Lata 40-te XX w.	530/5
187	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	9a	Kamienica	Lata 40-te XX w.	497
188	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	10	Kamienica	1 ćw. XX w.	508
189	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	1	Hotel, ob. Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX 1 ćw. XX w.	472
190	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	2	Kamienica	4 ćw. XIX 1 ćw. XX w.	473/2
191	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	3	Willa z budynkiem gospodarczym	4 ćw. XIX 1 ćw. XX w.	476
192	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	3/2	Willa dr Daiblera	4 ćw. XIX 1 ćw. XX w.	478/1
193	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	5	Dom z budynkiem gospodarczym	Lata 30-te XX w.	485
194	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	6	Kamienica	1 ćw. XX w.	487
195	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	8	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	490
196	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	9	Mleczarnia	XIX/XX w.	709
197	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	9	Mleczarnia – budynek produkcyjny	XIX/XX w.	709
198	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	10	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	500
199	Jabłonowo Pomorskie	Stara	4	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.	82/2
200	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	418
201	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	419
202	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	3	Kamienica	1 ćw. XX w.	420
203	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	7	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	151/46

204	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	1	Dom	1 ćw. XX w.	219/1
205	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	2	Dom	1 ćw. XX w.	220/2
206	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	3	Dom	1 ćw. XX w.	221/6
207	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	9	Dom	1 ćw. XX w.	593/9
208	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	12	Dom	Lata 30-te XX w.	255/4
209	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	1	Dom	Lata 30-te XX w.	542
210	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	2	Dom, ob. Posterunek policji	XIX/XX w.	516
211	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	5	Dom	Lata 30-te XX w.	586/2
212	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	8	Dom	Lata 30-te XX w.	589/4
213	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	9	Dom	Lata 30-te XX w.	593/9
214	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa		Spichlerz	XIX/XX w.	95/5
215	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	1	Kamienica	XIX/XX w.	574
216	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	3	Dom	1 ćw. XX w.	564/1
217	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	4	Kamienica	1 ćw. XX w.	556/9
218	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	12	Dom bliźniaczy	Lata 30-te XX w.	137
219	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	13	Dom bliźniaczy	Lata 30-te XX w.	117/2
220	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	16	Kamienica	1 ćw. XX w.	116
221	Jabłonowo Zamek			Cmentarz parafialny	Pocz. XX w.	65, 66
222	Jabłonowo Zamek			Cmentarz przykościelny	1865 r.	147
223	Jabłonowo Zamek			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	2 poł XIX w.	
224	Jabłonowo Zamek			Park pałacowy	2 poł XIX w.	
225	Jabłonowo Zamek			Spichlerz w zespole podworskim	I. 50. XIX w.	11/18
226	Jabłonowo Zamek			Zespół pawilonów (2,3,4) w zespole podworskim	I. 50. XIX w.	11/1
227	Jabłonowo Zamek			Stajnia i Obora w zespole podworskim	Lata 60 XIX w.	11/18

228	Jabłonowo Zamek			Stajnia z wozownią w zespole podworskim	3 ćw. XIX w.	11/10
229	Jabłonowo Zamek			Budynek inwentarski w zespole podworskim	XIX/XX w.	
230	Jabłonowo Zamek		1	Dom mieszkalny robotników w zespole podworskim	2 poł XIX w.	45/4
231	Jabłonowo Zamek		2	Dom mieszkalny robotników w zespole podworskim	2 poł XIX w.	12/1
232	Jabłonowo Zamek			Plebania w zespole pałacowo – parkowo – folw.	Po 1859 r.	148/1
233	Jabłonowo Zamek			Budynek gospodarczy przy plebanii	Po 1859 r.	
234	Jabłonowo Zamek			Kostnica w zespole pałacowo-parkowo-folw.	Po 1859 r.	147
235	Jabłonowo Zamek		8/1	Dom grabarza	1 ćw. XX w.	153/3
236	Jabłonowo Zamek			Brama cmentarna		65/67
237	Jabłonowo Zamek		11	Szkoła	Pocz. XX w.	44
238	Jabłonowo Zamek		5	Kuźnia	1 ćw. XX w.	53
239	Jabłonowo Zamek	Grudziądzka	19	Etablissement Schutz, o. dom mieszkalny	1 ćw. XX w.	153/3
240	Jabłonowo Zamek	Grudziądzka	17	Dom	I. 30. XX w.	
241	Jabłonowo Zamek			Wiadukt kolejowy	1871 r.	63
242	Jabłonowo Zamek			Bliźniacze wiadukty kolejowe	1871 r.	63
243	Jabłonowo Zamek			Strażnica drogowa PKP	Pocz. XX w.	133/13
244	Jaguszewice			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	2 poł XIX w.	
245	Jaguszewice			Dwór	ok. poł. XIX w.	9/11
246	Jaguszewice			Spichlerz w zespole podworskim	2 poł XIX w.	9/14
247	Jaguszewice			Kapliczka		3/4
248	Kamień			Cmentarz ewangelicki	2 poł XIX w.	237
249	Kamień		9	Dom	Pocz. XX w.	269/5
250	Kamień		13	Budynek inwentarski	2 ćw. XX w.	313/3
251	Kamień		25	Dom	Pocz. XX w.	74
252	Kamień		26-26A	Szkoła	Pocz. XX w.	70/1
253	Kamień		27	Kuźnia	Pocz. XX w.	73/4
254	Kamień			Spichlerz	1911 r.	
255	Konojady			Cmentarz parafialny	2 poł XIX w.	512

256	Konojady			Aleja przydrożna dębowa		Działka nr 131 (obr. 0010)
257	Konojady			Park dworski dawnego założenia Konojady Małe	XIX w.	
258	Konojady		12	Dwór z dawnego założenia Konojady Małe	XIX w.	481/5
259	Konojady			Założenie dworsko – parkowe dawnych Konojad Dużych	XIX w.	366, 367, 368, 369/4, 369/5, 370/2
260	Konojady		107	Dwór dawnego założenia Konojady Duże	II połowa XIX w.	368
261	Konojady		106	Czworak z dawnego założenia Konojady Duże	Początek XX w.	369/4
262	Konojady		62	Czworak z dawnego założenia Konojady Duże	I połowa XX w.	384
263	Konojady		1-1B	Zajazd	Koniec XIX w.	251/7
264	Konojady		1	Budynek gospodarczy przy zajezdzie	XIX/XX w.	251/7
265	Konojady		17	Dom		138/4
266	Konojady		40	Dom/spichlerz		74/2
267	Konojady		42	Inwentarski	I połowa XX w.	486/6
268	Konojady		44a	Dom	II ćwierć XX w.	493
269	Konojady		52	Dom		211
270	Konojady		58	Dom	I ćwierć XX w.	
271	Konojady		62	Dom		384
272	Konojady		67	Dom		387/6
273	Konojady			Dom	I połowa XX w.	
274	Konojady			Mleczarnia	Ok 1900 r.	103
275	Konojady		71	Dom	I połowa XX w.	355/2
276	Konojady		72	Dom		351/4
277	Konojady		88	Dom	I połowa XX w.	263/4
278	Konojady		89	Dom	I połowa XX w.	125/2
279	Konojady		91	Budynek dworca PKP	połowa XX w.	15/2

280	Konojady		90	Budynek mieszkalny PKP	połowa XX w.	15/3
281	Konojady		92	Budynek mieszkalny PKP	połowa XX w.	15/1
282	Konojady		93	Poczta		104/1
283	Konojady		103	Dom		363
284	Konojady		104	Dom		364/1
285	Konojady			Szkoła	II ćwierć XX w.	
286	Konojady			Kuźnia	IV ćwierć XIX w.	132
287	Konojady			Kapliczka NMP, na skrzyżowaniu dróg przy budynku nr 1		125/1
288	Lembarg			Cmentarz parafialny	Pocz. XX w.	106/3
289	Lembarg			Cmentarz przykościelny	Pocz. XX w.	126/3
290	Lembarg			Cmentarz ewangelicki	Kon. XIX w.	270
291	Lembarg			Kostnica przy kościele		126/3
292	Lembarg			Ogrodzenie kościoła p.w. św. Piotra i Pawła		126/4
293	Lembarg		1	Młyn wodny	1872 r.	84/4
294	Lembarg		1	Dom młynarza w zespole młyna wodnego	Koniec XIX w.	84/5
295	Lembarg		1	Budynek gospodarczy w zespole młyna wodnego	Koniec XIX w.	84/5
296	Lembarg		9	Chata drewniana	XVIII w.	280
297	Lembarg		10	Zajazd	XIX w.	281
298	Lembarg		14	Dom	I połowa XX w.	196
299	Lembarg			Kuźnia		134
300	Lembarg		17	Dom		126/5
301	Lembarg		18	Plebania	Pocz. XX w.	139/1
302	Lembarg		20	Gospodarczy	Początek XX w.	122
303	Lembarg		20	Dom	Początek XX w.	122
304	Lembarg		25 A	Dom	Początek XX w.	174/175
305	Lembarg		62	Chata		218/6
306	Lembarg		73	Szkoła	Początek XX w.	320/3
307	Lembarg		74	Chata drewniana	XVIII w.	
308	Lembarg		75	Dom	XIX/XX w.	197
309	Lembarg		85	Budynek gospodarczy		447/2

310	Lembarg		86	Dom		448
311	Lembarg		86	Budynek gospodarczy		448
312	Lembarg			Kapliczka św. Franciszka za cmentarzem kościelnym		126/3
313	Lembarg			Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego przy ogrodzeniu plebani		126/3
314	Lembarg			Kapliczka Jana Nepomucena na cmentarzu przykościelnym		126/3
315	Lembarg			Dom	XIX/XX w.	
316	Lembarg			Dom	Początek XX w.	
317	Mileszewy			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	Poł. XIX w.	
318	Mileszewy			Park dworski	XIX w.	
319	Mileszewy			Pałac	Ok. poł. XIX w.	507/19
320	Mileszewy			Stajnia i obora w zespole podworskim	Ok. poł. XIX w.	507/19
321	Mileszewy			Gorzelnia w zespole podworskim	1900 r.	507/19
322	Mileszewy			Stodoła w zespole podworskim	Koniec XIX w.	507/19
323	Mileszewy			Spichlerz w zespole podworskim	Koniec XIX w.	507/19
324	Mileszewy			Owczarnia w zespole podworskim	Koniec XIX w.	507/19
325	Mileszewy			Dom mieszkalny komorny	Koniec XIX w.	508/1
326	Mileszewy		16	Czworak w zespole podworskim	Koniec XIX w.	508/2
327	Mileszewy		17	Czworak II w zespole podworskim	Koniec XIX w.	508/3
328	Mileszewy			Kapliczka w zespole podworskim	K. XIX w.	503/6
329	Mileszewy			Ogrodzenie zespołu podworskiego		875
330	Mileszewy			Stodoła	1867 r.	530
331	Nowa Wieś			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	XV/XVI – pocz. XX w.	
332	Nowa Wieś			Park pałacowy	XIX w.	125/1

333	Nowa Wieś			Oficina wschodnia w zespole podworskim	Pocz. XX w.	125/1
334	Nowa Wieś			Studnia w zespole podworskim	Pocz. XX w.	67/4
335	Nowa Wieś		3	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	Pocz. XX w.	65/8
336	Nowa Wieś		4	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	Pocz. XX w.	15/1
337	Nowa Wieś		5	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	Pocz. XX w.	168
338	Nowa Wieś		35	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	108/1
339	Nowa Wieś		40	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	117
340	Nowa Wieś		43	Stodoła (Zagroda Poniatówki)	Lata 30-te XX w.	82
341	Nowa Wieś		55	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	90/5
342	Nowa Wieś		57	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	60/4
343	Nowa Wieś		63	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	61/7
344	Nowa Wieś		64	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	58
345	Nowa Wieś		65	Dom tzw. Poniatówka	Lata 30-te XX w.	122
346	Nowa Wieś		49	Dom	II ćwierć XX wieku	122
347	Nowa Wieś		49A	Dom		88/3
348	Nowa Wieś			Kapliczka Serca Jezusowego przy drodze na Buk Góralski		
349	Piecewo			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	2 poł XIX w.	158
350	Piecewo			Dwór	2 poł XIX w.	158
351	Piecewo			Stajnia w zespole podworskim	4 ćw. XIX w.	158
352	Piecewo			Spichlerz w zespole podworskim	3 ćw. XIX w.	158
353	Piecewo			Budynek gospodarczy w zespole podworskim	3 i 4 ćw. XIX w.	85/11

354	Piecewo		27	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
355	Piecewo			Magazyn narzędzi w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
356	Piecewo			Chlewnia w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
357	Piecewo			Warsztat z garażami w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
358	Piecewo			Kuźnia w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
359	Piecewo			Rządcówka w zespole podworskim	2 poł XIX w.	158
360	Piecewo			Stelmacharnia, Stolarnia w zespole podworskim	2 poł XIX w.	82/8
361	Piecewo		28	Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł XIX w.	85/8
362	Piecewo		33	Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł XIX w.	85/2
363	Piecewo			Kaplica i Kostnica w zespole podworskim	2 poł XIX w.	46
364	Piecewo			Ogrodzenie zespołu podworskiego		158
365	Płowęż			Cmentarz przykościelny	Pocz. XIX w.	25
366	Płowęż			Cmentarz ewangelicki	2 poł XIX w.	38
367	Płowęż			Ogrodzenie kościoła p.w. św. Małgorzaty		25
368	Płowęż			Stodoła przy kościele p.w. św. Małgorzaty		24
369	Płowęż			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	XIX/XX w.	
370	Płowęż			Park pałacowy	XIX w.	
371	Płowęż		61	Park dworski (aleja dębowa 134)	XIX w.	206/45
372	Płowęż			Pałac	Ok. poł. XIX w.	206/45
373	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1889 r.	206/46
374	Płowęż			Stajnia w zespole podworskim	Kon. XIX w.	206/47
375	Płowęż			Obora w zespole podworskim	1889 r.	206/47

376	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1863 r.	130/3
377	Płowęż			Spichlerz w zespole podworskim	1863 r.	213/1
378	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1889 r.	213/1
379	Płowęż			Dom mieszkalny w zespole podworskim	Kon. XIX w.	136
380	Płowęż			Rządcówka w zespole podworskim	Kon. XIX w.	130/3
381	Płowęż			Budynek inwentarski	Przeł. XIX/XX w.	213/1
382	Płowęż			Czworak w zespole podworskim	Kon. XIX w.	133/7
383	Płowęż			Aleja przydrożna lipowa Płowęż-Rywałdzik		Działka nr 109 (obr. 0015)
384	Płowęż		5	Dom	1 ćw. XX w.	219
385	Płowęż		9	Dom	2 ćw. XX w.	98/1
386	Płowęż		14	Dom		217
387	Płowęż		16	Szkoła	1 ćw. XX w., przebudowana	122/3
388	Płowęż			Budynek gospodarczy szkoły	1 ćw. XX w.	122/3
389	Płowęż		20	Dom	2 ćw. XX w.	107
390	Płowęż		21	Czworak	Pocz. XX w.	106/2
391	Płowęż		25	Plebania	1887 r.	26
392	Płowęż			Gospodarczy przy plebanii	XIX/XX w.	24
393	Płowęż		26	Zajazd	1 ćw. XX w.	22/5
394	Płowęż		28	Czworak		114/2
395	Płowęż		29	Czworak	1911 r.	115/1
396	Płowęż		35	Dom		17/1
397	Płowęż		34	Młyn	1902 r.	32
398	Płowęż		34	Dom młynarza w zespole młyna wodnego	Lata 30-te XX w.	34
399	Płowęż		34	Stodoła w zespole młyna wodnego	Lata 30-te XX w.	34
400	Płowęż		34	Budynek gospodarczy w zespole młyna wodnego	Pocz. XX w.	34
401	Płowęż			Dom	1 ćw. XX w.	
402	Płowęż		56	Dom		145
403	Płowęż		56	Budynek gospodarczy		145

404	Płowęż			Kapliczka NMP przy drodze do Jabłonowa Pom.		104/4
405	Płowęż			Kapliczka z figurką NMP przy drodze do Jabłonowa Pom.		84/3
406	Płowężek			Założenie dworsko – parkowe	XIX w.	20/9, 20/10, 20/12 dz. wydzielone na terenie dawnego założenia 20/1, 20/2, 20/3
407	Płowężek			Szkoła	1 ćw. XX w.	23/1
408	Płowężek			Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł XIX w.	
409	Płowężek			Budynek gospodarczy w zespole podworskim	2 poł XIX w.	
410	Szczepanki			Cmentarz parafialny	2 poł XIX w.	259, 260
411	Szczepanki		2	Dom		226/6
412	Szczepanki		16	Dom		304/35
413	Szczepanki		17	Szkoła		276/2
414	Szczepanki		32	Dom z częścią gospodarczą		23/2
415	Szczepanki		44	Dom		89/1
416	Szczepanki		54	Dom		110/10, 111

Na terenie Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się 692 stanowisk archeologicznych).

Wykaz cmentarzy będących w ewidencji Konserwatorskiej :

1. Adamowo Cmentarz ewangelicki
2. Budziszewo Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
3. Buk Góralski Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
4. Buk Góralski Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
5. Buk Pomorski Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
6. Bukowiec Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
7. Górale Cmentarz przykościelny pocz. XX w.
8. Górale Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
9. Jabłonowo Pomorskie Przemysłowa Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
10. Jabłonowo Zamek Cmentarz parafialny pocz. XX w.
11. Jabłonowo Zamek Cmentarz przykościelny 1865 r.
12. Kamień Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.
13. Konojady Cmentarz parafialny 2 poł. XIX w.
14. Lembarg Cmentarz parafialny pocz. XX w.

15. Lembarg Cmentarz przykościelny pocz. XIX w.
16. Lembarg Cmentarz ewangelicki kon. XIX w.
17. Płowęż Cmentarz przykościelny pocz. XIX w.
18. Płowęż Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w

Diagnoza stanu obiektów zabytkowych w Mieście i Gminie Jabłonowo Pomorskie

W Mieście i Gminie **Jabłonowo Pomorskie** znajduje się:

- Zabytki ruchome – 239
- Zabytki nieruchome – 146
- Zabytki archeologiczne – 629

W zdecydowanej większości w/w obiekty stanowią własność prywatną lub kościelną.

Wśród wymienionych w rozdziale 5 obiektów zabytkowych w najlepszym stanie są obiekty sakralne. Największe pokłady finansowe będą pochłaniać budynki należące do zasobu komunalnego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie oraz wyposażenie sakralne. Dotychczasowe prace konserwacyjne wykonywane były ze składek prowadzonych przez parafian oraz z budżetu miasta i gminy w ramach dotacji.

Prace przy obiektach znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji konserwatorskiej muszą uzyskać opinię Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub uzgodnienie skierowane przez właściwy organ budowlany w myśl aktualnych przepisów prawa budowlanego albo uzgodnione w ramach decyzji o warunkach zabudowy lub celu publicznego.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków w większości stanowią własność prywatną. Są w części wyremontowane i przez to został zmieniony ich pierwotny wygląd. Pozostałe obiekty zachowały pierwotny wygląd lecz część z nich wymaga pilnego remontu.

Przy zabytkowych założeniach zieleni i na cmentarzach prowadzone będą bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe które powinny uzyskać wcześniejszą akceptację Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków pozwolenia w formie decyzji administracyjnej na prowadzenie określonych we wniosku prac, natomiast w obiektach w ewidencji w formie opinii względnie uzgodnienia.

Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków, został ustalony ale ich lokalizacja wymaga szczegółowych ustaleń w terenie co do ich właścicieli.

Analiza szans i zagrożeń

SZANSE	ZAGROŻENIA
- rosnąca rola samorządu poprzez włączenie ochrony zabytków w strefę rozwoju regionalnego,	-pogarszający się stan techniczny tkanki zabytkowej spowodowany niewłaściwym użytkowaniem, celowym niszczeniem (w

- możliwość finansowania prac konserwatorskich i remontowanych obiektów zabytkowych ze środków finansowych pochodzących z różnych źródeł. - uwzględnienie programu w sporządzaniu programów planów i strategii rozwoju gminy	szczegółności obiektów i zespołów dworskich zabudowy XIX- wiecznej) - brak środków na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków - niska świadomość właścicieli obiektów o ich zabytkowym charakterze(będących w gminnej ewidencji zabytków)

Założenia programowe

Celem strategicznym programu jest zachowanie Dziedzictwa Kulturowego oraz zwiększenie zainteresowania turystycznego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Cel ten będzie realizowany w ramach 3 priorytetów

Priorytet 1

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno- gospodarczego miasta i gminy

Priorytet 2

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Priorytet 3

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja służąca budowaniu tożsamości kulturalnej.

W ramach Priorytetu 1

Kierunek działań	Zadania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	-podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością miasta i gminy. - rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (w tym gminnych parków, cmentarzy, obszarów nieczynnych cmentarzy), - dofinansowanie prac rewaloracyjnych przy obiektach niebędących własnością gminy na podstawie stosownej uchwały, -prowadzenie systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach gminy.

Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne turystyczne i edukacyjne	- prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich znajdujących się w zasobach gminy, oraz prywatnych właścicieli
Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	- współpraca z urzędem pracy w zakresie prowadzenia bieżących prac pielęgnacyjnych porządkowych i zabezpieczających na terenach objętych ochroną, -wspieranie działalności izb pamięci na terenie miasta i gminy,

W ramach Priorytetu 2

Kierunek działań	Zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	-opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi, oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy, -konserwatywne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W ramach Priorytetu 3

Kierunek działań	Zadania
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	- udostępnienie informacji o zabytkach na stronie internetowej miasta i gminy, - pomoc w działaniach mających na celu wpisanie do rejestru, zabytków archeologicznych stanowiących własność miasta i gminą - wystąpienie z wnioskiem do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie do rejestru zabytków wymagających

	bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej z ustaleniem właścicieli bądź użytkowników terenu - wykonać ewidencję geodezyjną z określeniem granic zabytku wymagającego bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej - wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych - zapobieganie przed dewastacją stanowisk archeologicznych w szczególności stanowisk wymagających bezwzględnej ochrony archeologiczno -konserwatorskiej. - opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	- organizacja i wspieranie realizacji , wystaw i innych działań edukacyjnych, - wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników), poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy, - wprowadzenie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej poprzez organizowanie imprez(Gminny Dzień Ochrony Zabytków) -oznakowanie zabytków poprzez wykonanie tablic informacyjnych,
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	- opracowanie szlaków turystycznych wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego

Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Zakłada się, że zadania określone w gminnym programie opieki nad zabytkami będą wykonywane na podstawie poniższych instrumentów:

- 1) instrumentów prawnych- wynikających z przepisów ustawowych tj. uchwałach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonywanie decyzji administracyjnych ,
- 2) instrumentów finansowych tj. korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy unijnych, subwencje, nagrody
- 3) instrumentów koordynacji tj. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego
- 4) instrumentów społecznych poprzez działania edukacyjne promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi

Zakres sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Z realizacji programu Burmistrz Miasta i Gminy będzie sporządzał co dwa lata sprawozdanie które przedstawiać będzie Radzie Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego opierając się na poniższych kryteriach.

W ramach priorytetu I rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno- gospodarczego gminy sprawozdanie będzie zawierać :

- 1) zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta i gminy,
- 2) wartość finansową pracy wykonana w ramach prac konserwatorskich
- 3) poziom w (%) wydatków z budżetu miasta i gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami
- 4) liczbę złożonych wniosków o dofinansowanie renowacji obiektów zabytkowych

W ramach priorytetu II ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

1) poziom (w %) objęcia terenu gminy wykonanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

W ramach priorytetu III badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja służąca budowaniu tożsamości sprawozdanie będzie zawierać :

- 1) liczbę zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych na terenie gminy
- 2) liczbę utworzonych szlaków turystycznych
- 3) liczbę opracowań w postaci folderów promocyjnych

Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Finansowanie ochrony i opieki nad zabytkami odbywać się będzie z różnych źródeł tj:

- 1) źródła publiczne: budżet gminy, środki Unii Europejskiej
- 2) źródła prywatne : osoby fizyczne organizacje pozarządowe, organizacje kościelne

Finansowanie programu będzie realizowane z wykorzystaniem środków funduszy strukturalnych.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. poza określeniem zasad i form ochrony i opieki nad zabytkami porusza także kwestie związane z finansowaniem prac przy zabytkach z udziałem środków państwa.

Dotacje takie przyznawane są przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego lub wojewódzkiego konserwatora zabytków właściwego dla terenu, na którym zlokalizowany jest obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków. Zaznaczyć przy tym należy niezależność tych źródeł finansowania.

Innym elementem wynikającym z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest zapis pozwalający o ubieganie się o udzielenie dofinansowania w przypadku właścicieli i użytkowników wymienionych w ustawie nie tylko na prace planowane do wykonania przy zabytku w danym roku budżetowym, lecz także na prace, które zostały wykonane w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji (art. 76 ust.1 pkt 2). Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawiera także wykaz prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, które mogą być objęte dotacją (art. 77).

Integralną częścią ustawy, wynikającą z zapisu art. 80 ust. 1, jest rozporządzenie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określające szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane wpisane do rejestru zabytków oraz sposób prowadzenia dokumentacji w tym zakresie (Rozp.Min. Kult. z dnia 10 maja 2004. Dz.U. Nr 124, poz. 1303).

Programy regionalne i krajowe wspierające konserwację zabytków

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Działanie 3.3. Rozwój Infrastruktury Kultury.

Instytucja Zarządzająca - Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego.

Cel i uzasadnienie działania - Cel działania: Poprawa stanu infrastruktury kultury dla zwiększenia standardu i dostępności świadczonych usług oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Działanie obejmuje wspieranie projektów z zakresu rozwoju infrastruktury kultury o znaczeniu ponadlokalnym, a szczególnie regionalnym. Finansowanie obejmuje budowę rozbudowę lub przebudowę obiektów kultury oraz ich wyposażenie w urządzenia do prowadzenia działalności.

Wspierane będą inwestycje z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie o znaczeniu regionalnym, które obejmuje: obiekty i zespoły zabytkowe, w tym pałace i dwory, zespoły parkowo-dworskie, obiekty sakralne, zespoły obronne oraz zabytki techniki. Wsparciem objęte zostanie również promowanie kultury.

Działanie obejmie również wsparcie zabezpieczenia przeciwpożarowego, przed kradzieżą i zniszczeniem obiektów i zasobów zabytkowych, oraz przystosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych. Finansowana będzie konserwacja zabytków ruchomych (zasoby archiwalne, biblioteczne, dzieła sztuki).

Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.

Zadania finansowane przez gminę w zakresie zadań opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego zawarte są w budżecie gminy i stanowią wydatek od 0,15 do 0,30 % .

W 2017 roku Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego podjęła uchwałę o dofinansowaniu prac konserwatorskich ,restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

UZASADNIENIE

Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, zgodnie z ustawą z dnia z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w zakresie zadań własnych realizuje sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Obowiązek sporządzania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami wynika z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Gminny Program Opieki nad Zabytkami uzyskał pozytywną opinię Kujawsko –Pomorskiego Konserwatora Zabytków.

Z powyższych względów przyjęcie przedmiotowej uchwały uważa się za zasadne.